

RESTRUKTURYZACJA I UPADŁOŚĆ

Zagadnienia praktyczne

Krzysztof Wiater, Rafał Burda
Grzegorz Godlewski, Mariusz Hyla
Wojciech Kalinowski, Marta Krukowska
Anna Krzanicka-Burda, Paweł Lewandowski
Bartosz Matusik, Aleksandra Szostak
Justyna Wilczyńska-Baraniak, Magdalena Zwolińska

PRAWO W PRAKTYCE

RESTRUKTURYZACJA I UPADŁOŚĆ

Zagadnienia praktyczne

Krzysztof Wiater, Rafał Burda
Grzegorz Godlewski, Mariusz Hyla
Wojciech Kalinowski, Marta Krukowska
Anna Krzanicka-Burda, Paweł Lewandowski
Bartosz Matusik, Aleksandra Szostak
Justyna Wilczyńska-Baraniak, Magdalena Zwolińska

PRAWO W PRAKTYCE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 5 września 2018 r.

Wydawca
Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący
Hanna Kolenkiewicz

Opracowanie redakcyjne i łamanie
JustLuk

Poszczególne części publikacji opracowali:

Krzysztof Wiater – rozdział I

Rafał Burda – rozdział IV (4.3.)

Grzegorz Godlewski – rozdział III (3.2.)

Mariusz Hyla – rozdział II (2.1.)

Wojciech Kalinowski – rozdział III (3.5.)

Marta Krukowska – rozdział II (2.2.), rozdział IV (4.2.)

Anna Krzanicka-Burda – rozdział III (3.1.,3.2., 3.6.)

Paweł Lewandowski – rozdział IV (4.1.)

Bartosz Matusik – rozdział III (3.2, 3.3.)

Aleksandra Szostak – rozdział II (2.1.)

Justyna Wilczyńska-Baraniak – rozdział III (3.7.), rozdział IV (4.4.)

Magdalena Zwolińska – rozdział II (2.3.), rozdział III (3.4.)

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN: 978-83-8160-034-7

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Przedmowa	17
Rozdział 1	
Restrukturyzacja oraz jej formy	19
1.1. Czym jest restrukturyzacja?	19
1.2. Definicja przedsiębiorstwa	20
1.3. Rodzaje przedsiębiorstw oraz ich struktura	22
1.4. Czynniki kluczowe z perspektywy restrukturyzacji	24
1.4.1. Podłoże kryzysu	24
1.4.2. Struktura zobowiązań i grono wierzycieli	25
1.4.3. Koszty restrukturyzacji	28
1.4.3.1. Uwagi wprowadzające	28
1.4.3.2. Wynagrodzenie nadzorcy układu	28
1.4.3.3. Wynagrodzenie nadzorcy sądowego	28
1.4.3.4. Wynagrodzenie zarządcy	30
1.4.3.5. Wynagrodzenie syndyka	32
1.4.3.6. Pozostałe koszty	34
1.4.4. Egzekucja w toku	35
1.4.5. Ryzyko wizerunkowe	36
1.4.6. Zarząd przedsiębiorstwem	36
1.4.7. Pracownicy	38
1.4.8. Struktura własnościowa	39
1.4.9. Skutki podatkowe	40

Rozdział 2

Pozasądowa restrukturyzacja zadłużenia	41
2.1. Porozumienie z wierzycielami („umowa <i>standstill</i> ”)	41
2.1.1. Uwagi wstępne	41
2.1.2. Charakter umowy <i>standstill</i>	42
2.1.3. Cel zawarcia umowy <i>standstill</i>	43
2.1.4. Strony umowy <i>standstill</i>	43
2.1.5. Okres obowiązywania umowy <i>standstill</i>	44
2.1.6. Zobowiązania dłużnika	44
2.1.7. Zobowiązania wierzycieli	46
2.1.8. Rozwiązanie umowy <i>standstill</i>	48
2.1.9. Koszty	48
2.1.10. Docelowe porozumienie restrukturyzacyjne	49
2.2. Outsourcing funkcji pomocniczych	49
2.2.1. Uwagi wstępne	49
2.2.2. Pojęcie i istota outsourcingu	52
2.2.3. Przedmiot i postacie outsourcingu funkcji pomocniczych	55
2.2.4. Outsourcing na gruncie prawnym	57
2.2.5. Korzyści i zagrożenia	60
2.3. Programy dobrowolnych odejść	61
2.3.1. Uwagi ogólne	61
2.3.2. Charakter prawny PDO	63
2.3.3. Procedura wdrożenia PDO	66
2.3.4. Adresaci PDO	68
2.3.5. Dodatkowe bonusy	70
2.3.6. PDO a zwolnienia monitorowane w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia	71

Rozdział 3

Postępowania restrukturyzacyjne	74
3.1. Postępowania restrukturyzacyjne, czyli cztery drogi do zawarcia układu	74
3.1.1. Postępowania upadłościowe i naprawcze przed 1.01.2016 r.	74
3.1.2. Postępowania upadłościowe i restrukturyzacyjne od 1.01.2016 r.	75

3.1.3.	Cel postępowań restrukturyzacyjnych	76
3.1.4.	Przesłanki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego	77
3.1.5.	Konkurencja wniosku restrukturyzacyjnego i wniosku o ogłoszenie upadłości	78
3.1.6.	Postępowanie w przedmiocie zatwierdzenia układu	80
3.1.7.	Przyspieszone postępowanie układowe	81
3.1.8.	Postępowanie układowe	82
3.1.9.	Postępowanie sanacyjne	82
3.1.10.	Układ częściowy	83
3.1.11.	Różnice pomiędzy poszczególnymi postępowaniami restrukturyzacyjnymi	84
3.2.	Konwersja wierzytelności na udziały/akcje jako sposób restrukturyzacji zadłużenia	87
3.2.1.	Podwyższenie kapitału zakładowego w trybie przepisów k.s.h.	87
3.2.2.	Konwersja – uwagi ogólne	89
3.2.3.	Konwersja wierzytelności na udziały/akcje w świetle pr. restr.	90
3.2.4.	Wymogi formalne przy konwersji w świetle przepisów pr. restr.	91
3.2.5.	Różnice pomiędzy procedurą konwersji w trybie k.s.h. a procedurą konwersji w trybie pr. restr.	92
3.2.6.	Aspekty podatkowe konwersji w trybie pr. restr.	95
3.2.6.1.	Uwagi wstępne	95
3.2.6.2.	Podatek od czynności cywilnoprawnych (PCC)	95
3.2.6.3.	Podatek dochodowy od osób prawnych – aspekty podatkowe po stronie spółki dłużnika	96
3.2.6.4.	Skutki w podatku dochodowym – aspekty podatkowe po stronie wierzyciela	97
3.2.6.5.	Skutki w podatku od towarów i usług (VAT)	98
3.2.7.	Konwersja w trybie pr. restr. a zmiana dotychczasowej struktury właścicielskiej	99

3.3.	Aspekty podatkowe postępowań restrukturyzacyjnych	109
3.3.1.	Uwagi ogólne	109
3.3.2.	Wpływ postępowania restrukturyzacyjnego na rozliczenia podatkowe wierzyciela	110
3.3.3.	Wpływ postępowania restrukturyzacyjnego na rozliczenia podatkowe dłużnika	113
3.3.4.	Fiskus jako wierzyciel w postępowaniu restrukturyzacyjnym	115
3.4.	Wpływ postępowań restrukturyzacyjnych na stosunki pracy	117
3.4.1.	Uwagi ogólne	117
3.4.2.	Postępowanie o zatwierdzenie układu, przyspieszone postępowanie układowe i postępowanie układowe	118
3.4.3.	Postępowanie sanacyjne	120
3.5.	Obowiązki informacyjne spółek publicznych w restrukturyzacji	124
3.5.1.	Informacje w spółkach publicznych	124
3.5.2.	Obowiązki informacyjne spółek publicznych	127
3.5.3.	Obowiązki informacyjne a postępowanie restrukturyzacyjne	131
3.5.4.	Opóźnienie publikacji informacji poufnej	135
3.5.5.	Przekazywanie informacji przez emitentów w praktyce na przykładzie postępowania sanacyjnego ACTION S.A. w restrukturyzacji	139
3.6.	Wpływ postępowań restrukturyzacyjnych na postępowania egzekucyjne	141
3.6.1.	Uwagi wstępne	141
3.6.2.	Wierzytelności układowe i pozaukładowe	142
3.6.3.	Postępowanie w przedmiocie zatwierdzenia układu	146
3.6.4.	Przyspieszone postępowanie układowe	148
3.6.5.	Postępowanie układowe	150
3.6.6.	Postępowanie sanacyjne	153
3.7.	Wpływ postępowań restrukturyzacyjnych na prawa własności intelektualnej	158
3.7.1.	Uwagi wstępne	158

3.7.2.	Prawa własności intelektualnej o charakterze zbywalnym i niezbywalnym	159
3.7.3.	Nieważne postanowienia umowne i niedopuszczalność wypowiedzenia umowy licencji	160
3.7.4.	Prawa własności intelektualnej w postępowaniu o zatwierdzenie układu	160
3.7.5.	Prawa własności intelektualnej w przyspieszonym postępowaniu układowym	161
3.7.6.	Prawa własności intelektualnej w postępowaniu w przedmiocie otwarcia postępowania układowego	163
3.7.6.1.	Uwagi wstępne	163
3.7.6.2.	Ustanowienie tymczasowego nadzorca sądowego	163
3.7.6.3.	Zawieszenie postępowań egzekucyjnych	164
3.7.7.	Prawa własności intelektualnej w postępowaniu układowym	164
3.7.8.	Prawa własności intelektualnej w postępowaniu sanacyjnym	165
3.7.8.1.	Uwagi wstępne	165
3.7.8.2.	Odstąpienie od umowy wzajemnej (art. 298 pr. restr.)	166
3.7.8.3.	Sprzedaż aktywów ze skutkiem sprzedaży egzekucyjnej (art. 323 ust. 3 pr. restr.)	167
3.7.9.	Zawieszenie postępowań egzekucyjnych skierowanych do masy sanacyjnej	167

Rozdział 4

Postępowanie upadłościowe	168
4.1. <i>Pre-pack</i> jako forma restrukturyzacji przedsiębiorstwa	168
4.1.1. Uwagi wstępne	168
4.1.2. Istota <i>pre-packu</i>	169
4.1.3. Przedmiot <i>pre-packu</i>	170
4.1.3.1. Uwagi wstępne	170
4.1.3.2. Zbycie przedsiębiorstwa	171

4.1.3.3.	Zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa	174
4.1.3.4.	Zbycie składników majątkowych stanowiących znaczną część przedsiębiorstwa	175
4.1.4.	Cena	176
4.1.5.	Potencjalni nabywcy	180
4.1.6.	Postanowienie o zatwierdzeniu warunków sprzedaży	181
4.1.7.	Zaskarżenie postanowienia o zatwierdzeniu warunków sprzedaży	182
4.1.8.	Zmiana lub uchylenie postanowienia o zatwierdzeniu warunków sprzedaży	184
4.1.9.	Nabycie przedmiotu <i>pre-packu</i>	185
4.2.	Przejęcie zakładu pracy	188
4.2.1.	Uwagi wstępne	188
4.2.2.	Cel, istota i podstawy prawne przejścia zakładu pracy	189
4.2.3.	Skutki prawne przejścia zakładu pracy na nowego pracodawcę	201
4.2.4.	Przejęcie zakładu pracy a postępowanie upadłościowe	205
4.3.	Zakres uprawnień organów spółek kapitałowych w toku postępowań upadłościowych	210
4.3.1.	Uwagi wstępne	210
4.3.2.	Wpływ ogłoszenia upadłości na kompetencje organów	211
4.3.3.	Syndyk jako zastępca pośredni	212
4.3.4.	Prawa i obowiązki zarządu w toku postępowania upadłościowego	213
4.3.5.	Koszty funkcjonowania organów spółki w upadłości	216
4.3.6.	Obowiązki sprawozdawcze	217
4.3.7.	Zamknięcie ksiąg rachunkowych upadłego na dzień poprzedzający dzień ogłoszenia upadłości	220

4.4. Wpływ postępowania upadłościowego na prawa własności intelektualnej	221
4.4.1. Znaczenie praw własności intelektualnej na etapie przed i po ogłoszeniu upadłości dłużnika	221
4.4.2. Znaczenie praw własności intelektualnej na etapie przed ogłoszeniem upadłości	221
4.4.3. Znaczenie praw własności intelektualnej na etapie po ogłoszeniu upadłości	222
4.4.4. Prawa własności intelektualnej jako składnik masy upadłości	223
4.4.5. Sposoby weryfikacji przysługiwania upadłemu praw własności intelektualnej	223
4.4.6. Skutki ogłoszenia upadłości dłużnika dla bytu prawnego umowy licencyjnej, której stroną jest upadły	226
4.4.7. Kwestia sposobów zabezpieczenia interesów licencjobiorcy w razie ogłoszenia upadłości licencjodawcy	228
Wykaz literatury	229
Autorzy	233

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

Unijne

- dyrektywa 77/187 – dyrektywa Rady 77/187/EWG z 14.02.1977 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów (Dz.Urz. WE L 61, s. 26)
- dyrektywa 2001/23 – dyrektywa Rady 2001/23/WE z 12.03.2001 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów (Dz.Urz. WE L 82, s. 16 ze zm.)
- rozporządzenie MAR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z 16.04.2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz.Urz. UE L 173, s. 1 ze zm.)

Polskie

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 917 ze zm.)

- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1360 ze zm.)
- k.s.h. – ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1577 ze zm.)
- pr. up. – ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 2344 ze zm.); wersja po nowelizacji na podstawie ustawy z 15.05.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. poz. 233)
- pr. restr. – ustawa z 15.05.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2017 r. poz. 1508 ze zm.)
- p.u.n. – ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. poz. 535); wersja sprzed nowelizacji na podstawie ustawy z 15.05.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. poz. 233)
- p.w.p. – ustawa z 30.06.2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 776)
- r.i.b.o. z 2014 r. – rozporządzenie Ministra Finansów z 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2014 r. poz. 133 ze zm.)
- r.i.b.o. z 2018 r. – rozporządzenie Ministra Finansów z 29.03.2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. poz. 757)
- u.o.b.d. – ustawa z 27.07.2001 r. o ochronie baz danych (Dz.U. poz. 1402 ze zm.)
- u.o.i.f. – ustawa z 29.07.2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2017 r. poz. 1768 ze zm.)
- u.o.p. – ustawa z 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 512 ze zm.)
- u.p.a.p.p. – ustawa z 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1191 ze zm.)

u.p.c.c.	– ustawa z 9.09.2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1150)
u.p.d.o.f.	– ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509 ze zm.)
u.p.d.o.p.	– ustawa z 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1036 ze zm.)
u.p.t.u.	– ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2017 r. poz. 1221 ze zm.)
u.p.z.	– ustawa z 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1265 ze zm.)
u.r.	– ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.)
u.z.g.	– ustawa z 13.03.2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. z 2016 r. poz. 1474 ze zm.)

Czasopisma

DR	– Doradca Restrukturyzacyjny
MSiG	– Monitor Sądowy i Gospodarczy
MPP	– Monitor Prawa Pracy
OSNAPiUS	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
OSNCP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
PiZS	– Praca i Zabezpieczenie Społeczne
PPEiS	– Przegląd Prawniczy, Ekonomiczny i Społeczny
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego

Inne

ESMA	- Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych
GPW	- Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
GUS	- Główny Urząd Statystyczny
KNF	- Komisja Nadzoru Finansowego
KRS	- Krajowy Rejestr Sądowy
NSA	- Naczelny Sąd Administracyjny
PCC	- podatek od czynności cywilnoprawnych
PDO	- program dobrowolnych odejść
PUP	- powiatowy urząd pracy
SA	- sąd apelacyjny
SN	- Sąd Najwyższy
SO	- sąd okręgowy
TS	- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
VAT	- podatek od towarów i usług
WSA	- wojewódzki sąd administracyjny

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja jest skierowana do szerokiego grona odbiorców, w szczególności: przedsiębiorców, prawników wewnętrznych, praktyków zajmujących się na co dzień postępowaniami restrukturyzacyjnymi i upadłościowymi (w tym m.in. doradców restrukturyzacyjnych), jak również do osób, które chciałyby poznać konstrukcje postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych oraz najciekawsze problemy pojawiające się w ich toku.

Celem pracy jest przedstawienie zagadnień związanych z procesami restrukturyzacyjnymi (zarówno sądowymi, jak i pozasądowymi) oraz z postępowaniami upadłościowymi, jakie pojawiają się na styku z innymi dziedzinami prawa, w tym m.in. z prawem podatkowym czy handlowym. Restrukturyzacja i upadłość to bowiem złożone procesy, które są kształtowane nie tylko przez przepisy ustawy – Prawo restrukturyzacyjne i ustawy – Prawo upadłościowe, ale również przez wiele innych ustaw regulujących otoczenie, w którym funkcjonuje przedsiębiorca. Warto więc – już na etapie podejmowania decyzji o wyborze formy restrukturyzacji (pozasądowa, sądowa, postępowanie upadłościowe) – mieć świadomość zalet i wad poszczególnych rozwiązań.

Część poświęcona czynnikom, jakie przedsiębiorca powinien wziąć pod uwagę, rozważając przystąpienie do restrukturyzacji sądowej lub pozasądowej albo do postępowania upadłościowego, stanowiąca swoistego rodzaju wprowadzenie do niniejszej publikacji, została zawarta w rozdziale pierwszym. Zostaną w niej przedstawione czynniki, które przedsiębiorca powinien uwzględnić przy wyborze odpowiedniej formy restrukturyzacji, a także pomoże ona zrozumieć

Czytelnikowi, iż nie istnieje najlepsza forma restrukturyzacji, lecz że jej wybór jest uzależniony od potrzeb i niedoskonałości konkretnego przedsiębiorstwa.

Kolejne rozdziały pracy zostały poświęcone istotnym aspektom praktycznym związanym z restrukturyzacją pozasądową, sądowymi postępowaniami restrukturyzacyjnymi oraz postępowaniami upadłościowymi. Przykładowo - celem niniejszej pracy jest odpowiedź na pytanie, czym różni się konwersja wierzytelności na udziały lub akcje w toku postępowania restrukturyzacyjnego od konwersji w trybie przepisów Kodeksu spółek handlowych oraz jakie skutki podatkowe wiążą się z restrukturyzacją w trybie przepisów ustawy – Prawo restrukturyzacyjne.

Inspiracją do napisania niniejszej książki była współpraca jej autorów, tj. prawników zajmujących się na co dzień zagadnieniami z różnych dziedzin prawa, doradców podatkowych oraz doradców restrukturyzacyjnych i ich odmienne spojrzenie na wiele zagadnień poruszonych w niniejszej pracy. W ostatnich latach na rynku pojawiło się wiele publikacji z zakresu postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych. Ich celem zazwyczaj jednak jest przedstawienie zagadnień proceduralnych związanych z postępowaniami upadłościowymi i restrukturyzacyjnymi. Celem niniejszej publikacji jest zaś przedstawienie pewnych zagadnień praktycznych związanych z wpływem procedur restrukturyzacyjnych i upadłościowych na inne dziedziny prawa. Na łamach niniejszej publikacji swoją opinię wyrazili nie tylko prawnicy zajmujący się na co dzień postępowaniami restrukturyzacyjnymi, ale również doradcy podatkowi, prawnicy z zakresu prawa handlowego, prawa pracy itd. Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja pozwoli jej Czytelnikom poznać nie tylko samą konstrukcję procesów restrukturyzacji (pozasądowej i sądowej) oraz postępowań upadłościowych, ale również problemy pojawiające się w ich toku, a tym samym uwzględnić niektóre ryzyka już na etapie podejmowania decyzji o konkretnej formie restrukturyzacji.

Publikacja uwzględnia stan prawny na 5.09.2018 r.

Autorzy

Rozdział 1

RESTRUKTURYZACJA ORAZ JEJ FORMY

1.1. Czym jest restrukturyzacja?

Słownik języka polskiego definiuje pojęcie restrukturyzacji jako zmianę struktury gospodarczej kraju lub przedsiębiorstwa¹. Mówiąc o procesie restrukturyzacji, nie myślimy więc o jednym szablonowym rozwiązaniu, lecz o wielu rozwiązaniach skrojonych na miarę potrzeb danego przedsiębiorstwa, mających na celu przede wszystkim zwiększenie jego wydajności, funkcjonalności oraz usprawnienie stosowanych w ramach jego działalności rozwiązań, a ponadto także modernizację lub uwspółcześnienie struktury organizacyjnej i zasad funkcjonowania.

Należy przy tym pamiętać, że jest to termin o złożonym i wieloaspektowym charakterze, który w odniesieniu do restrukturyzacji przedsiębiorstw może obejmować wszelkiego rodzaju operacyjne, prawne i finansowe zmiany strukturalne, w tym m.in. w zakresie struktury majątkowej, kapitałowej, organizacyjnej, zarządzania, zatrudnienia, produkcyjno-asortymentowej, rynków zaopatrzenia i zbytu, techniczno-technologicznej itd. Restrukturyzacja stanowi w tym znaczeniu swoisty odpowiednik szeroko stosowanego pojęcia reorganizacji, które – co do zasady – dotyczy zmian *stricte* organizacyjnych. Restrukturyzacja stanowi więc proces mający na celu optymalizację biznesu.

---

¹ Słownik języka polskiego PWN, red. M. Szymczak, t. 3, R–Z, Warszawa 1999, s. 47.

Na marginesie należy zaznaczyć, iż – zdaniem autorów niniejszej publikacji – przez „restrukturyzację” należy rozumieć również postępowanie upadłościowe, która to procedura w społecznym przekonaniu bezzasadnie uważana jest za porażkę przedsiębiorcy. Zarówno w języku potocznym, jak i wśród profesjonalistów pomiędzy „upadłością” a „likwidacją” niejednokrotnie stawia się znak równości. Tymczasem należy zauważyć, że postępowanie upadłościowe może również stanowić skuteczną formę restrukturyzacji danego przedsiębiorstwa, zwłaszcza w nowej odsłonie – tzw. *pre-packu*. W niniejszej publikacji autorzy starają się „odczarować” powszechne społeczne rozumienie postępowania upadłościowego, przy czym nie wolno zapominać, że złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości nie stanowi wyboru, lecz obowiązek niewypłacalnego przedsiębiorcy.

1.2. Definicja przedsiębiorstwa

Spośród dostępnych na rynku publikacji poświęconych tematyce restrukturyzacji znaczna część szczegółowo przedstawia charakterystykę poszczególnych procedur restrukturyzacyjnych, poddając analizie występujące pomiędzy nimi różnice, a także ich przebieg oraz skutki dla restrukturyzowanego przedsiębiorstwa. Należy jednak zauważyć, że przedsiębiorstwo stanowi złożony mechanizm, na który składa się szereg różnych elementów, które w znaczący sposób odróżniają jedną działalność gospodarczą od drugiej i które muszą być wzięte pod uwagę w momencie podejmowania decyzji o rozpoczęciu ewentualnych działań o charakterze restrukturyzacyjnym. W celu umożliwienia dokonania świadomego oraz słusznego wyboru w zakresie optymalnej formy restrukturyzacji, która w odniesieniu do konkretnego podmiotu będzie formą najbardziej odpowiednią, konieczne jest rozważanie licznych czynników, w tym również niezwiązanych z charakterem danej procedury restrukturyzacyjnej, np. skutków podatkowych.

Zgodnie z definicją *Słownika języka polskiego* „przedsiębiorstwo” to samodzielna jednostka gospodarcza, wyodrębniona pod względem ekonomicznym, organizacyjnym i prawnym². Z kolei prawo cywilne

² *Słownik języka polskiego PWN*, red. M. Szymczak, t. 2, L–P, Warszawa 1999, s. 924.

definiuje „przedsiębiorstwo” jako zorganizowany zespół składników materialnych i niematerialnych przeznaczony do prowadzenia działalności gospodarczej, obejmujący w szczególności:

- 1) oznaczenie indywidualizujące przedsiębiorstwo lub jego wyodrębnione części (nazwa przedsiębiorstwa);
- 2) własność nieruchomości lub ruchomości, w tym urządzeń, materiałów, towarów i wyrobów oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości lub ruchomości;
- 3) prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości oraz prawa do korzystania z nieruchomości lub ruchomości wynikające z innych stosunków prawnych;
- 4) wierzytelności, prawa z papierów wartościowych i środki pieniężne;
- 5) koncesje, licencje i zezwolenia;
- 6) patenty i inne prawa własności przemysłowej;
- 7) majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne;
- 8) tajemnicę przedsiębiorstwa oraz
- 9) księgi i dokumenty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W nauce ekonomii nie ma zaś jednej wiodącej definicji przedsiębiorstwa. Wynika to przede wszystkim z odmienności definiowania celu, w jakim działa przedsiębiorstwo. Nie wchodząc w szczegóły doktrynalnych rozbieżności w tym zakresie, za słuszny należy uznać pogląd zaprezentowany przez Z. Wiszniewskiego, zgodnie z którym przedsiębiorstwa dążą przede wszystkim do realizacji swoich indywidualnych celów³. I choć nie sposób przyjąć, iż wszystkie przedsiębiorstwa działają w celu osiągnięcia tego samego uniwersalnego celu, to dla większości nadrzędnym celem działalności jest jednak osiąganie korzyści finansowych.

Zdaniem autorów niniejszego opracowania najbardziej trafioną definicją przedsiębiorstwa jest definicja zaprezentowana przez S. Sudoła, zgodnie z którą przedsiębiorstwo to jednostka prowadząca działal-

---

³ Z. Wiszniewski [w:] *Ekonomia dla prawników i nie tylko*, red. M. Bednarski, J. Wilkin, Warszawa 2005, s. 69–70.

Celem publikacji jest przedstawienie problemów związanych z sądowymi i pozasądowymi procesami restrukturyzacyjnymi oraz z postępowaniami upadłościowymi, jakie pojawiają się na styku z innymi dziedzinami prawa.

W książce omówiono m.in.:

- aspekty podatkowe postępowań restrukturyzacyjnych;
- różnicę między konwersją wierzytelności na udziały lub akcje w toku postępowania restrukturyzacyjnego a konwersją w trybie przepisów kodeksu spółek handlowych;
- wpływ otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego lub ogłoszenia upadłości na prawa własności intelektualnej;
- wpływ postępowań restrukturyzacyjnych na zagadnienia pracownicze oraz na postępowanie egzekucyjne.

Autorzy szczegółowo omawiają również czynniki, jakie przedsiębiorca powinien wziąć pod uwagę przy wyborze odpowiedniej formy restrukturyzacji.

Publikacja jest rezultatem współpracy doradców podatkowych i restrukturyzacyjnych oraz prawników zajmujących się na co dzień zagadnieniami z różnych dziedzin prawa, w związku z czym opracowanie uwzględnia różnorodne kwestie związane z problematyką restrukturyzacji i upadłości.

Książka jest przeznaczona dla adwokatów, radców prawnych i doradców podatkowych. Może być przydatna także pracownikom działów kadry, ekonomistom, księgowym oraz przedsiębiorcom.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8160-034-7

CENA 99 Zł (W TYM 5% VAT)